Lukkoon vai ei?

26.10.2024 6.00

Tulisiko matkalaukut lukita, ja jos, niin minkälaisilla lukoilla. Mitä eri tahot sanovat asiasta?

Kirjoittajat LAURA BENYIK ja SHAMUEL BENYIK, HSI Group. Lisää matkustusturvallisuudesta *www.haganahsecurity.com*

Shamuel Benyik.

Turvamääräysten takia ruumaan meneviin matkalaukkuihin laitetaan entistä enemmän arvokkaita tavaroita, jotka normaalisti olisivat kulkeneet käsimatkavataroissa. On hyvä pohtia matkalaukkujen lukitsemista, jos se ei vielä ole tapa.

Lentokentät ovat varkaiden suosiossa. Joillakin lentokentillä työntekijät tai liigat varastavat matkatavaroita.Työntekijöiden, erityisesti matkatavaroiden käsittelijöiden, tekemät varkaudet ovat yleisimpiä. Yksinkertaisuudessaan tilanne voi olla seuraava kun laukkusi poistuu näkyvistä: rikollinen näkee kaksi laukkua, toinen on lukittu, toinen lukitsematon. Mitä todennäköisimmin rikollinen tulee ottamaan kohteekseen lukitsemattoman laukun, joka on helpompi avata. Lukolla on usein ennaltaehkäisevä vaikutus, erityisesti jos käyttää kovaa matkalaukkua. Pehmeä matkalaukku on helpompi ja nopeampi rikkoa, esimerkiksi viiltämällä laukun sivu auki. Tällöin lukolla ei ole niin suurta merkitystä. Jos rikollinen ei halua rikkoa laukkua, lukitsematon on helpompi kohde.

Jos investoit kalliiseen, usean sadan euron matkalaukkuun, lukkokaan ei välttämättä estä varkautta. Tällöin varkaat ovat yleensä kiinostuneet jo pelkästä matkaukusta. Kalliit laukut usein näyttävät kalliilta ja ovat houkuttelevia kohteita. Miksi ostaa monen sadan euron laukkua, jos sisältö on arvoltaan sata euroa? Halvempikin laukku voi suojata tavarasi tarpeeksi hyvin.

Matkalaukut tarkistetaan aina. Tämä tehdään elektronisia apuvälineitä käyttäen. Joskus laukut on lisäksi avattava. Tällöin voi käydä niin, että lukko rikotaan. Ostamalla halvan pienen riippulukon, et menetä paljon vaikka lukko rikotaan, mutta voit ehkäistä varkauden tekemällä laukustasi vaikeamman kohteen.

Yhdysvalloissa TSA, Transportation Security Authority, on hyväksyttänyt joidenkin lukkovalmistajien lukot. Tämä tarkoittaa, että Yhdysvaltojen lentokentillä on yleisavaimet näihin lukkoihin, jolloin laukut voidaan avata rikkomatta lukkoja. Yhdysvaltojen ulkopuolella näitä yleisavaimia ei kaikilla lentokentillä välttämättä ole.

Suomessa Ilmailuhallinnon mukaan lentokentillä tarkastajilla on käytössä useita eri yleisavaimia erilaisiin lukkoihin. Matkalaukkujen lukitusta ei heidän mukaansa tulisi välttää turvatarkastuksen takia. Tarkastajat pyrkivät Finavian mukaan ensisijaisesti saamaan matkustajan kuulutuksella paikalle jos laukut täytyy avata. Lukkojen rikkominen on viimeinen vaihtoehto laukun avaamiseksi. Jos lukot rikotaan, on paikalla kaksi tarkastajaa ja laukkuun tulee jättää ilmoitus asiasta, molempien turvatarkastajien allekirjoittamana. Myös laukusta mahdollisesti poistettu aine tai tavara kirjataan ilmoitukseen. Matkatavara jää turvatarkastukseen, jos sen sisältöä ei voida luotettavasti selvittää. Poistettuja aineita ja esineitä säilytetään vähintään kuukauden ajan.

Lukon rikkomisen voi välttää pakkaamalla ohjeiden mukaan. Kun välttää tiettyjä esineitä ja asioita, laukkua ei tarvitse avata tarkastuksessa. Ilmailuhallinnon sivuilta löytyy kattavat ohjeistukset ruumassa kuljetettavista kielletyistä ja sallituista aineista sekä esineistä. Ohjeita noudattamalla laukkua ei tarvitse avata ja lukko pysyy ehjänä. Epäselvissä tilanteissa kannattaa ottaa yhteyttä Ilmailuhallintoon hyvissä ajoin ennen matkaa.

Eri maissa voi olla erilaisia suosituksia matkatavaroiden lukitsemisesta. Ne kannattaa selvittää ennen kyseisestä maasta poistumista. Kysy asiasta esimerkiksi lentokentällä saapuessasi maahan. Vakuutusyhtiöt saattavat myös antaa omia ohjeistuksiaan lukitsemisesta ja siihen liittyvistä korvauksista.

Jos päätät lukita laukkusi ja käytät numerolukkoja, käytä sellaisia, joissa on vähintään kolmen numeron yhdistelmä. Näitä lukkoja on vaikeampi avata ilman yhdistelmää. Käytä yhdistelmää, joka on helppo muistaa. Älä kuitenkaan käytä omaa tai perheenjäsenten syntymäpäivää tai helppoja yhdistelmiä, kuten 000 tai 123. Jos sinulla on useita laukkuja, käytä jokaisessa eri yhdistelmää. Muista myös, että roikkuva lukko saattaa jäädä kiinni esimerkiksi matkalaukkujen kuljetushihnoihin ja irrota tai rikkoa laukun. Tämä on kuitenkin harvinaista turvatarkastusten yhteydessä Suomessa.

Lukitsemisen sijasta voit käyttää lentokentillä tarjottavaa palvelua, jossa laukkusi kääritään sellofaaniin. Sellofaani ei ainoastaan tee laukustasi vaikeampaa kohdetta, mutta se voi myös auttaa pitämään täyteen ahdetun laukun koossa kun sitä kuljetetaan ja siirrellään.

Yksi keino tehdä laukustasi vaikeampi kohde varkaalle on käyttää kirkkaita värejä. Voit merkata laukkusi esimerkiksi kirkkaan värisellä laukkuvyöllä tai ostaa huomiota herättävän värisen laukun. Jos varkaalla on vaihtoehtoina musta tai kirkkaan keltainen laukku, hän mitä todennäköisemmin valitsee mustan, jonka voi huomaamattomammin siirtää paikalta pois. Helposti huomattava tunnistusmerkki auttaa sinua näkemään laukkusi, eivätkä muut matkustajat vahingossa ota laukkuasi luullen sitä omakseen.

Varkaita voi hidastaa avaimenperän metallisella renkaalla, jonka avulla laukun vetoketjut voi kiinnittää toisiinsa lukitsematta niitä. Avaimenperärengas hidastaa varasta, mutta ei estä turvatarkastajia avaamasta laukkuja. Luonnollisestikaan ne eivät tarjoa samaa turvaa kuin lukko.

Vältä arvokkaan tavaran mukaan ottamista, olipa arvo rahallista tai esineitä, joilla on tunnearvoa. Laukut kannattaa aina laittaa lukkoon. Oikein pakkaamalla välttää lukon rikkomisen turvatarkastuksessa ja matkatavarat kulkevat eri lentokenttien läpi lukitussa laukussa turvassa varkailta.

Jos matkustaa junalla tai linja-autolla, ohjeet muuttuvat jonkin verran. Matkustipa millä kulkuneuvolla tahansa, laukku kannattaa kuitenkin aina lukita.

Turvallisuuskonsultti Laura Benyek.